

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (nemesítés; kinevezések és előléptetések; budapesti napló; töplízi szemle; játékszíni előadások és ujdonságok; szarvasi főesperes-választás, makfalvai iskola-vizsgálat; különféle: lembergi gyapjvásár, szerencsétlenség löporral Erdélyben; Szepessy Ignác b. eihunyt pécsi püspök érdemei; 's a t.) Amerika (Braziliában a' esődet még folyvást zavarják; Felső-Canadában újabb nyugtalanságok; 's a t.) Portugália (a' miniszterválasztási hírek nem valósulnak; migueli guerillák rakoncátlanok; 's a t.) Spanyolország (részletek a' madridi zendületi merénnyel; Espartero két tábornokot hivatalától elmozdít; készültek Estella ostromára és védelmére; 's a t.) Anglia (National véleménytörvény; a' guildhalli lakomáról; parlamenti viták az irlandi tízedtörvény ügyében; a' whigek ismét győztesek; a' M. Chronicle ítélete Laity pöréről; 's a t.) Franciaország (dussaci zendület sz. egyházi padok miatt; Talleyrand könyvtára eladva; 's a t.) Németország. Olaszország. Hollandia. Török 's Oroszország. Gabonaár.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. Felsője, a' tett jelölések' következtében, tekintettel a' szavazatok' többségére, Wagner Sámuel, Szászrégen mezőváros' tanácsbelijét 's alpolgármesterét ugyanazon város' főpolgármesterévé; Sz. Erzsébeti Fejérvári Józsefet pedig Nagy-Enyed nemesi mezőváros' főhadnagyává méltóztatott kegyel. kinevezni. (H-k.)

Ugyan ő es. 's ap. kir. főlsége Kassics Ignác m. kir. ndv. agent (ügyvivőt) érdemei tekintetéből Kisfalud és Szajkófalva részjóságokkal megajándékozni 's őt az által mindkét nemű utóival együtt „kisfaludi“ melléknevel magyar nemességre emelni; és Ürményi László m. kir. helytartósági titoknokot, De fin János bárót és Skerletz Károly tbirót es. kamarásokká nevezni méltóztatott. (W.Z.)

Grünshnek Miklós, a' szigeti sósállító-hivatal' szálmestere, f. é. jun. 25kén meghalálozott.

Budapesti napló. Miklós ezár nevével viselő huszár ezredünk jul. 23ikán délelőtti 10 órakor Töplitz környékén egész díszben síkra seregle, hol a' muszka ezár szemlét tartá föléte huszár-ezredes öltözetben, 's ellépteté a' porosz király és Ferencz Károly flg előtt. Töplízi levelek igen érdekesnek füstik e' katonai látványt. — Nemzeti játékszíniünk az augusztusi bérltetet bohózzattal kezdé meg, még pedig régivel, melyben honosultabb a' valódi elmésség, mint az újabbakban; adatek t. i. aug. 1sején „Tündérvilági leány, vagy paraszt mint dűsgazdag“ bohózat, 's meglehetősen mulattatá a' közönséget, noha már igen ismeretes a' darab; 2ikán „Világ divatja“ vigj. Töplfertől, melyben Lendvay és Lipsey Klára mint szerző-dött tagok léptek föl. Az elsőnek az intézet 's közönség egyiránt örvendhetnek; a' másinak azonban csak talán, mert ha játéka is olly kevéssé elégitend ki, mint éneklése, ugy kár volt új terhet rakni az intézeti pénztárra, legalább több ízben kellett volna fölépíteni L. Klárát szerződéskötés előtt, 's csak ugy és a' szerint fölvenni, ha és mikép fogott tetszeni a' közönségnek. 3ikán „parisi naplopó“ vigj. 3 felv. Vasárnap, aug. 5ikén újság, kerüld mint halljuk, bérszűnettel színpadunkra, 's az „Tündér Ilona“ tüneményes vigj. 3 szakaszban, népdalokkal, énekekkel és tánczokkal; írta Munkácsy János (a' „Garabonczás diák“ írója és „Rajzolatok“ szerkesztője), muzsikáját Szerdahelyi dalszínész, új röplő eröművekkel, díszítvényekkel és öltözetel. Bérszűnet szokatlan tünemény vasárnapon, 's ugy látszik, az egész intézkedés oda ezélez, hogy mivel az író az első előadásból csak egy ötödörést kap, ez minél nagyobbá tétessék, 's ennek valóban örvendhetni, mert mi méltányosb, minthogy az író illő jutalmat vegye fáradozásának? Ugy látszik, a' bohózatok lassankint honosulni fognak színpadunkon, mert már ez említett kivül Beóthytól „Ludas Matyi“ Gaaltól pedig „Peleskei notárius“ készen vannak 's Nagy Ignácztól „Rontó Pál“ egy két hét múlva szinte kész leend. Gaaltól, következtet huzván öddigi szeszélyes darabjairól, jót reménylhetni, 's a' „Peleskei notárius“ hihetőleg szerencsés sikerrel küzdend meg eddigi illynemű magyar elődeivel, mert Gaal vigjátékát és szeszélyes elbeszélését könnyű vér élteti 's finomabb elmésség, mely művelt játékszíni közönséget jobban elégit ki, mint némelly kézzel markolható tréfák német bohózatokban. —

Budapest: A' magyarországi szemorvosi megürült hivatal ellátása végett julius 28kára hirdett esődület (concurus) ugyanazon nap véghez is ment a' ndományegyetemnél, a' gyakorlati működések pedig aug. 2kán reggeli 8 órakor fejeztettek be. — A' m. k. tud. egyetem négy kara jul. végén választá meg jövő évi dékánit, a' hitudományi karban ifj. Szabó János, a' törvényben Típusa Péter nyere a' szavazási többséget, az orvosi és böleselkedési megerősíté jóvendőre is jelen évi dékánját, t. i. Birly Eduárd és Werner József urakat, nagys. rectorrá Wolfstein József math. prof. ur választatott. — Az idei tárnokszek nm. b. Eötvös Ignác futárnok ur elnöksége alatt aug. 1jén kezdé 's folytatja üléseit, a' követek következők; budai: Schreiber Ferencz főbíró; pesti: Szloboda Mih. tanácsnok; sopronyi Fabricius And. tan.; eperjesi: Zebegnyői Dienes István főbíró; zágrábi: Andrievich Ignác polgármester; szatmárnémeti: Esze Gábor főbíró; nszombati: Paulovics János tan.; temesvári: Felix Ignác tan.; szabadkai: Kulunchich István tan.; aradi: Lukácsy János kapitány.

Szarvason (Békes megye) mult junius 27kén, az ágostai vallásnak békési esperessége, az eddigi főesperes Simon Sámuel urnak hivatalából kiléptével, megürült főesperesi hivatalra, az ezen egyházi kerülethez tartozó egyházi testületek által beadott választó szavazatok nevezetes többségével, Kuczián György urat, a' mezőberényi egyház hitszónokát, választámeg, ki is ezen hivatalába, melyet hajlott idejénél fogva örömeztőbb élvezett nyugalmas elvonultságában csupán az iránta már másod ízben kijelölt szép bízalom méltánylásánál fogva vállalt el, más napon ünnepelesen be is iktattatott, azt azonban három esztendő multával minden esetre választás alá bocsátandó.

Makfalván jul. Skán tartaték a' helybeli nemzeti iskola félévi megvizsgálatása. Ezen iskolaháznak, mult évben a' már égetésre készen állott téglakemenczének Küküllő urja általi elsöpretése miatt, félben maradt építését, hazánkfia Wesselényi Mik. b. ur szíveségéből kettőzetetett ügyekezettel folytatják, 's ha előre nem látható akadályok nem gátolják, ez év folytatban végre is hajják, hogy örökre fönmaradandó emléke legyen hazafiai érdemének. Dézsen olly ezélszerű 's a' kor' kívánatának megfelelő leányiskola létez, milyly Erdély egy helye sem dicsekhetik. Ugyanitt a' nemzeti casino részvényeséi saját erejeken egy díszes casinói épületet emeltek. Első példa tán a' két házában, hogy casinói egyesületnek saját lakháza legyen.

KÜLÖNFÉLE: A' most mult lembergi vásárról következő részleteket közlenek az ottani lapok 's kereskedési levelek: „A' hideg 's esős időjárat, mely egész jun. közepeig szakadatlanul uralkodék Galiczia vidékin, nagy mértékben akadályozá a' gyapjmosás elvégzését 's nyíresre sem vala kedvező, ezenkül pedig azon káros következményü, hogy a' legnagyobb híru gyapjtermesztők is jobbadán csak vásár vége felé állíthaták ki ismét jelességü gyapjjujokot, Russziából 's a' szomszéd tartományokból pedig épen csak vásár után érkezék gyapju, mi természetesen némi érezhető hanyagságot szült a' vevőknel, még pedig sokkal nagyobb mértékben, mint a' szépen biztató áremelkedés után várni lehte. Az említett okokból ('s mivel sok mennyiség a' gyapjtermesztőknel kelt el) összesen csak 1450 mázsa gyapju volt valósággal e' vásáron. Mi azonban a' gyapju minőségét illeti, meg kell vallani, hogy az valóban szép háladásra mutat a' gyapju-nemesítésben, 's különösen észrevehető volt a' mosás javulása, mit részint azon körülménynek tulajdoníthatni, hogy vásár alkalmakor a' gyapjtermesztők összejönek 's egymással a' legjobb mosás-módrul tanácskoznak, 's lakhelyökre térükkor gyakorlatilag próbálják 's módosítják a' hallottakat. A' legjobb minőségü gyapju mázsa 105—120, középfinom 82—95, közép 75—80, közönséges 55—64 pgo forinton kelt. Hogy ezentul több idő maradjon mosásra 's a' gyapjunak távolabb vidékekrül Lembergbe szállítására, a' kereskedőség felsőbb helyre folyamodást intézni határozott a' vásárnak ezentul jul. 15kén tartatása iránt, mi minden esetre látogatottabbá teendi a' sokadalmat, a' mosásra nézve pedig kedvező következményü leend. Ez utóbbi vásárt állatmutatásra is használák. — Erdélyben f. é. jul. Sikan életani 3—4 óra közt szerencsétlenség történt, mely ujra igazolja azon sokszor elmondott igazságot, hogy löporral soha nem bánhatni elég ova-kodással. Egy kadét ugyanis Wernhard. b. könnyülovas ezredébül, visszatevén vadászatról egy ládából borotválkozó eszközeit szedegeté ki, melyben löpor is vala. Kezében csuprot tartott a' kadét, melyben a' vizet melegíté, 's mellyhez alkalmasint parázs tapadt, vagy gyújtófácska, bizonyosan mir maga sem tud a' előadni a' történetet. Nehány pillanat mulva szörnyü durranas vala hallható, 's az összefutott szomszédok a' kadétet égő köntösben 's esudálkozva a' ház előtt lelék. Ő csak annyit tud mondani, hogy durranatkor a' szobában nyílt ablak előtt álla, 's meg nem foghatá, mikép juthata onnan az utczára. Annyi bizonyos, hogy háta összeégett 's élete folyvást veszélyben forog, ámbár az ugrás vagy esés semmi látható sérülést nem okozta testén. A' ház födelét fejhez hasonlíthatni, mellyről rendetlenül fölmereleznék a' hajszálak; a' eserepszindelyzet nagyobb része összezuzottan földön hever. A' ház beljében olly iszonyu volt a' löpor ereje, hogy a' felső padlás deszkázatát a' rajta fekvő nehéz vakolattal együtt felröpité, a' nyílt szobaajtón át a' pitvarban egy boltajtót szét robbanta 's a' pitvarajtót az udvar közepére rugá, a' föfalakat is össze vissza repeszté, minek következtében az egész házat egészen ujonnan kell építeni. Szerencsére az 5 szemelyből álló család a' vész pillanatában távol volt a' háztól. — Pótlékul Szepessy Ignác b. pécsi püspök haláláról még ezeket közöljük: Az elhunyt közönségtől főpap 58 éves vala 's rég óta szenvedé tudóbbajban, mely mindenkint remegtete életeért: de hirtelen halála mégis rendkívül meglepő volt 's köz fájdalomt gerjesztő. Az üdvezült ifjusága első éve óta szakadatlanul buzdító példája volt a' jámborságnak, böleseségnek 's fáradaftan munkáságnak. Ékesszólása országgyűléseken 's egyházi szószeken egyenlő jelességü mindenkor, bőkezűsége pedig a' lehetőség legfőbb fokán mutatkozék. Minden emberhez példás lebecsátkozó nyájassággal viselteték, 's mint főpap legszigorubb vala maga 's legenedékenyebb alattosi iránt. 'S e' nagy férfinak, kiben kültisztelést parancsoló tekintet mellett, ennyi erény lakozék, köszönheti a' tudományos világ az erdélyi katolikuskok egyházi és statisztikai helyzetéről értekező jeles munkát 's az új magyar sz. írás javított 's jeles jegyzetekkel ellátott kiadását 8 darabban, nem is említvén számos egyéb hittudományi 's énekes-könyvet szinte magyar nyelven. A' haza pedig örök hálával tartozik neki az 1836ki országgyűlés czikke szerint, mely a' pécsi lyceum alapítása iránti érdemeit megörökíté; ezenkül a' lyceumi szükséges iskola-épületet egészen saját erszényébül állíttatá föl 's utóbb a' hajdani sz. Pál szerzetesei roppant épületét is megvásárlá ugyane' célra, 's a' hit-szaki tanulmányokat tetemesül bővité. A' püspöki könyvtárt, mely mindenféle jeles, sőt a' legujabb munkákkal is díszlik, közhasználatra megnyitá. A' falusi iskolamestereknek 's kántoroknak saját tanuló-intézetet alapíta bőkezűsége, 's ezenkül még hangászat-iskolát, érintetlenül hagyván az általa fölépített sok új iskolát, szentegyházat 's paplakot. Joggal mondhatni, hogy benne a' haza egyik legnagyobb fiát 's jöltevőjét, a' vallás legnagyobb 's valódi buzgalom-példányát, 's a' trón egyik erős oszlopát szereté, tisztelé, kegyelé 's veszté. Szerény 's nemes lelkületének legszebb példáját adá a' dicső elhunyt végintézetében. Hogy a' többit elhallgassuk, így intézkedik egyebek közt végrendeletében: „Lágy fából készíttessék részére koporsó 's feketére füstessék. A' harangok csupán kimulta után először, 's temetésekor másodsor huzassanak meg. Viaszgyertya ne osztogattassék; fáklyák ne lobogjanak hamvai mellett. Tor ne tartassék. Halotti beszéd se mondassék. Könyvei a' püspöki könyvtár-

ba tétessenek 's a' t. "Egyéb nagyományi közt az egri semináriumnak 2000 fr., az egri lyceumnak 1000 frtot hagyott ezüst pénzben. Rokoninak ezüst asztali készületeit, két aranylánczeczal díszlő keresztet, 's két gyűrűt. Vagyonából fömmaradandó minden egyéb pénzt az általa alapított pécsi lyceum alapítókéjéhez rendelé csatoltatni. Különös jobbágyi hű ragaszkodással fejezi be rendeletét: „In aedibus lycei, seu Lyceo junctae Bibliothecae, nunquam mei memoria celebretur, imo nec nominis mei amplius mentio fiat; inagimí meae, in praetorio lib. regiae Civitatis Quinqueecclesiensis pendentí comburendae, alia, Francisci augusti Imperatoris l. et Regis, velut Lycei statoris substituatúr." Igy írja alá: Quinqueecclesiis 23tia septembris 1836. B. Ignatius Szepessy, indignus Episcopus Quinqueecclesiensis m. p. — Rosenthal Izsák július 30dikán, mint édes anyja halála évnapján, a' pesti rokkant katonáknak 100, a' vakok intézetének 50, a' szegényekének 25, a' zsidó szegénységnek 25 's a' régi és új zsidó synagógának 23 fr.30 krt. ajándékozott. — Komáromban jun. 18kán éjjel Molitoris József volt katona a' 79 évü sirását 's nejét 3 pgő forint áru ruháért kegyetlenül meggyilkolá, hogy meztelen testét földözhesse. Jutalmát börtönben várja. — O. m. Frankfurtban a' jul. 20ki gyapjuvásáron mintegy 10 ezer mázsa gyapju kelt el emelkedt áron. —

Koronai Ó-Buda m. város közönsége háladatos köszönettel veszi azon segedelmet, mellyet f. t. apít's ó-budai plebános pécsujfalusi Péchy Ferencz ur az árviz által tetemesen megkárosult lakosoknak esztendei fizetésükből ezer váltó forintot elengedvén, nekik ajándékozni kegyes volt; ezen lelkesítő jótéteményért lelki pásztorának felejtethetlen hűséggel tartozván, szíves köszönetét nyilatkoztatni legfőbb kötelességének ismeri az ó-budai bíró, tanács és egész közönség.

A m e r i k a.

Riojaneiroi maj. 22ki hír szerint Brazília Rio grande do Sul déli tartományában a' esend még nincs végkép helyreállítva; a' kormányi csapatokat ugyanis a' republicanus lázadók Bento Manoel parancsi alatt megverék; mire egy brazíliai lap ezt jegyzi meg: E' noha siralmas eset ne csüggyesszen el bennünket, mert a' brazíliai nép több áldozattételtől sem irtózik a' császárság egészen és épen föntartatásáért. — Buenosayresi hírek azonban elkomorították; Santacruz ugyanis az argentínai tartományokba nyomult 's itt mint szabadítót üdvözlék; az indiánok a' fővárostul 30 spanyol mérföldig tüzzel vassal mindent földultak, 100 ezer darab szarvasmarhát hajtának el, ehez járul még, hogy a' francia ostromzár a' kormány segédforrását elzárá; a' lakosok békétlensége kormány-rend-változtatást jósol. Rioiban a' riveroi republicanusok 's montevidéoi hatóság közt alkudozás van szőnyegen.

(Standard.) Amerikai lapok számítása szerint mintegy harmadfél év alatt gőzösek elége és szétpattanása által 3300 ember veszté életét, 1838 évben pedig már ezer ember lett áldozat! — (Times) Mexicói maj. 15ki irat szerint a' mexicói kormány parancsot ada Gloux A. veracruzai francia consulnak hat nap alatt Mexico határiból eltávozásra, mert a' consul ostromzárt tárgyzó levelet írá 's tevé nyilvánossá, és ezt a' hatóságok sértőnek találák. Az alconsul vette át az ügyvivőséget.

P o r t u g á l i a.

Lissaboni jul. 11ki hír szerint ministerváltozás nem történt, sőt a' kabinetben uralkodott egyenlenség is szépen el van hártva. A' corteskövetek választása csak aug. végével veendő kezdetét. — Valósl azon hír, miszerint San Vincenteben új fővárost alapították a' zöldfoki szigetek számára, 's d. Pedronak Portugáliában kikötési helye tiszteletére, Mindellonak nevezék. — Egy kormányi hírnököt, 20 lönyi nemzetőrség védkísérete daczára, bizonyos Baiva vezérsége alatti migueli guerilla megtámodá; a' védkíséretből tízet lekonzolt, 's a' többi megfutambolt. Kormányi briggvitorlázott el a' déli partokon czirkálás végett 's az Olaszországból jövendő hadi és élelmiszerek kirakodása gátlásáért. — Julius 8kán Santa Ana téren ökörviadalt tartának, mellynek mintegy ezer tallérnyi tiszta jövedelme a' lelenz- 's árvaház részire járult. —

S p a n y o l o r s z á g.

Cataloniában nagy következményű történetek kifejlését várják. Az új főkapitány, Espanna gr., rendkívüli munkásságot fejt ki 's nevezetes mennyiségű katonaságot gyűjtte össze Berga körül, hol a' cataloniai junta jelenleg ülését tartja. Visszatorlásul a' nem rég említett carlosi ostromzári parancsért Meer b. szorosán tilalmaz minden áru- vagy élelmi szer-szállítást Barcelonából 's egyéb erősített cataloniai helyekből oly városokba vagy falukba, mellyek nincsenek az alkotmányosak hatalmában. A' parancs áthágóit a' szállított áru elkobztatásával, ismétlési esetben philippini szigetekre száműzetéssel fenyegeti Meer. — Julius 13dikán a' tanács előtt kisebbségben maradt a' ministerség, minthogy a' másodoktatást tárgyzó 's a' ministerség által annyira védett törvényjavaslat első ezikke tetemes többséggel megbukott, 's így jövő ülésig nem kerülendhet többé szőnyegre e' hasznos indítvány. — A' mult számunkban említett madridi zendülről egy ottani levél jul. 14kérőlkövetkező részleteket közöl: „A' nyilvános esőndet komoly háborítás fenyegeté. Szerenésére már legezelszerűbb lépések tétetvék e' lázadás következményinek elnyomatására. A' rendőrség, melly több nap óta nyomukban volt a' gonoszakaratuaknak, végre csakugyan fölfedezé őket tegnap (jul. 13kán) este. 8 órakor Coba gr. mezei palotáját, melly a' segoviai uton fekszik a' kapun kívül, hol a' rendőri kémek nyomozási következtben az összeesküdtek lappangása már rég nem vala titok. fegyveres erővévé körül. A' palota megmotoztatása, mellyet legnagyobb szigorral teljesíté a' rendőrség, fontos fölfedezésekre szolgált alkalmul. Találtak ugyanis igen számos puskát, pisztolyt, kardot, dzsidát, töltést, egyenruhát és lovat. E' hadiszerek közt meglek az összeesküdtek fejét is, ki d. Jose Ortiz de Velasco név alatt mutatá be magát elfogatása után; azonban minden körülmény oda látszik mutatni, hogy

elhallgatott valódi neve helyett álnévvelámitá el a' nyomozókat. Kivüle még neje 's mintegy három egészen fegyverzett férfi juta fogságra, 's köztük egy nemzetőr teljes egyenruhában. Mint látszik, ez összeesküdtek, kik czimboraságukat Madrilena névre keresztelék 's bihetőleg messze fogtak kiterjeszkedni, ha a' rendőrség jókor nem akad nyomukban, nem Madridban akarék aratni vétkes vetésük kalászt, hanem a' főváros vidékin erős állásba helyezkedni szándékoznak, és a' falusiakat a' fővárostul elzárni, hogy oda többé élelmet ne szállithassanak. A' jogosztályi kormányhivatal már megtevé a' szükséges lépéseket e' messze ágazó összeesküvés minden szövedéke kibonyolítására. Velasco már igen fontos fölfedezéseket tön, miknek következtben számos elfogatás történt a' fővárosban, mindjárt az érintett kastély megmotoztatását követett éjszakán. — Espartero, tábornokkara vezérét, van Hallen tábornokot, Logronobul visszaérkezte után azonnal letevé hivatalából 's Madridba küldé, hol további rendeltetésre várakozik. A' riberaí második osztály alparancsnokát is megfosztá hivatalától Espartero; mindeddig azonban nem tudhatni ez erőszakoskodás okát. Alava tábornok követ lón Aguilar marq. helyett Londonban. — Mendizabal titkon utazik Franciaországba, áruhában 's még is valamennyi lap jelenté, hogy jul. 16kán az éjt Saragossában fölté.

A' Sentinelle des Pyrénées szerint a' királyné harczeni julius 15dikén még mindig elfoglalva tarták Lerin, Lodosa, Mendavia és Sesma városokat 's hatalmasul készülének Estella ostromára, melly jul. 24ikén, mint névnapján a' kormányzó királynénak, fogott megnyittatni, 's ugyanazon nap szándékozik Oraa is megkezdeni támadó munkálátit. Espartero pattantyussága Vianában állott. Maroto tábornok végső emberig akarja magát védni Estella falai közt, hová jul. 15ikén a' trónkövetelő is megérkezék. 14kén Tarazona vidékin Cabrera csapatja kezdé mutatkozni, mint látszék Ebro folyamon átnyomuló szándékkal. Espartero ennek hírére azonnal egy hadosztályt küldött e' vállolat gátlására, melly körülményt némelly carlospárti szellemű francia lap azonnal oda törekvék magyarázni, hogy az alkotmányos fővezér lemondani készül Estella ostromáról. Azon állítás, miszerint Malagában zendülés üte ki 's annak Palarea kormányzó áldozatalón, újabb hírek szerint alaptalan, mert Palarea a' támadott lázadást szerencsésen elfojtá. —

A n g l i a.

London, jul. 20án: A' National egyik levelezője így írja le a' cityben adott fényes lakomát: Kik valának e' lakománál a' meghívottak? Főurak, püspökök, szónokok, diplomaták; a' királyság leghatalmasbjai közül: a' felsőházi lordkancellár és az alsóházi elnök; az ország legkitünőbb elméi közül: Lyndhurst, Brougham egy, 's Peel, Stanley, O'Connell, Shiel és Harvey más részről; végre minden, ki valamelyi rendes vagy rendkívüli követségi czímet tudá bebizonyítani. Ezek valának a' meghívottak, 's kik a' meghívók? A' hamuzsír, széksó, szappan, viaszgyertya, tarkapapír, illatos fűszer, 's egyéb illy anyag, részint nyers, részint földolgozott állapotban, vagy megőretve 's porrá dörzsölletve, Indiából, Chinából és Peruból. Az anyagkereskedés hűlgyményét prémzetű hármaskalléru palástban begyeskedék; a' nagy és gyalog vásár áruji nemesíték magokat 's kiterjeszté közülök mindegyik czímét, vert aranyát, ó-szerű nehez 's arany faragványu gyertyatartóit, nehéz arany billikomit, mind valódi czimeket. Képzelve Ön csak a' lordmayort, Cowan urat, ki egyéb-iránt igen derék ur, a' pénzt szereti 's kissé drágábban árulja a' gyertyákat, mint más gyertyamártók; képzelve Ön e' talpig böcsületes embert, az asztal fölreszén ilve Sussex hg és a' canterburyi érsek között. O'Connell nem akart rosszabb lenni a' nagy billikomu lordmayornál, 's kétszer ürité ki egymásután poharát. Következek a' jelen volt idegen hgek egészsége. Az egyik hg köszönni vala kénytelen. Végre megzendül a' reg várt áldomás: „Wellington és a' dalmatiai herczeg!" Most az egész terem mozgásba jő; 's kábító „Hurrah!" dördül el. A' zaj leirhatatlan. Wellington megdicséri Soult tábornagyot 's ez francziául felel. A' községi tanácsosok közül alig ért meg tapsolják a' tábornagnak. Végre a' polgárok nejeinek egészsége kerül pohárszélre, 's ezeksokáig fognak szót váltani a' nagy megtiszteltetésről. — Jul. 16án fényes tánzvigalmat adott Stroganow, orosz követ, másnap pedig Londonderry marquis. Kitünőbbek valának a' vendégek közt: Gloucester hg, Cambridge György hg, Nemours, Capua és Hessen-Philippsthal hgek 's valamennyi rendes és rendkívüli külföldi követ. I San Rothschildnő Gunnersbury-Parkban nagy mezei ünnepet ada. Délutáni 3 óratól 7ig levep vala Kensington palotától kezdve az oda vezető ut a' követek 's egyéb főurak hintaikkal. Gyönyörű zöld téren pompás sátor emelkedék, 's alatta minden nemű fristítő kínálkozék a' nagy számú főrangu mulatóknak. Strauss hangászokara fölváltva játszék az egyik testőri ezredde. Ebéd előtt (esti hét órakor!) pompás hangverseny mulattatá a' vendégeket, mellyben Grisi, Lablache, Tamburini, Rubini és Costa működének. A' kir. családból jelen volt tagokat 's még néhány kir. vérü külföldi hget külön asztalhoz vezeté a' szeretetre méltó Rothschildnő, 's mondják, hogy a' hasonlíthatlan jó-ságu sódar kitünő fűszere vala a' fényes ebédnek! — Nemours hget antwerpi és constantinei hősnek nevezik a' londoniak, 's a' woolwichi lakomán 21 álgynövéssel üdvözlék. Soult tábornagy a' fenytő-házat is meglátogatá 's különös tetszését nyilvánítá az ott uralkodó hallgatási rendszer fölött. — A' tegnapi alsóházi ülésben Hume azon módosító indítványt tevé az irlandi tízedtörvényjavaslatra nézve, hogy az irlandi protestans papság köteleztessék az országos pénztárbul kapott kölesön visszafizetésire, nem látja át (Hume), miért kelljen a' népnek szenvedni ez esetben a' kárt. Ward 's több radical követ támogató az indítványt, Peel pedig ellenzé. Russell következő módosító indítványt tön: „Az irlandi papságnak a' tízedtörvényekért kárpótásul ajánlott 1 millió font sterlingnyi kölesönt egy részben kincstárjegyekkel fizesse a' kormány." Peel pedig azt kíváná, hogy minden tízedre jogot tartó lelkésznek szabad akarátja legyen elfogadhatni

a' kormánytól a' tartozó tízed követelése léte támodá, nem Irlandban. Wa pénzajánlatok szolgálnának a' sajátítási zártá Russellnek a' ház visszatorl mellőztetni k együtt, hogyse szagot. Peel e de folyvást meg íránt nyilvánítá társzatot, de m helyt a' határoz nosnak mondá Anglia és Irland vesszük ugyan nak pénzfölsz ministeri indítv hatósan ost-on zelemre mutat. miatt 1835ben a' tory részről már csak azon gel nem segíték eltörlesztés ros. Russell r melly szerint a ni e' fontos és tározásán. Ez fölött 's végre házban vagy a esatahosszítási minsternek tel sitvén, szüks nister" (Hall Warburton p szert Irlandb O! a' tory p rendszerrel ell nan származik mellynek nem előmozdítására szerint e' saja lenségét. Ó la t. i. legyen é Halljuk! Hal pán azért tám nél előbb meg ványítá az illy újabb eldönté nek, ha az ir Ha ez utóbbir kell pénzettel Végre O' Cor melly föntartá akarja ezt. T esudálni, de kell az egész t ért csupán a e' próbától ké log, a' ministe zőleg nyilatk A' rendőri bír hónapi fogság olly említést szerint ott po titkos ülések Mi igen es iránt, kinek lák, csupán nyeket. L goknál okos nyeket valam hetni, ugy gyanánt teki kivonni csak csupán azért korbaesoljan ki általános Nem nagy d dolgokban k ry Standard maguknak francia kor

a kormánytól ajánlott váltásig, vagy pedig törvényes uton sürgethetni a tartozó tized lefizetését, az első esetben a kormánynak maradványjoga követelése létesítésére a tizedadós ellen. Hume mind a két indítványt megtámadá, nem vélvén soha azok elfogadási esetén kibékíthetni az elméket Irlandban. Ward osztakozék Hume nézetiben, mondván, miszerint illy pénzajánlatok csak évenként mindenféle szín alatt megújulandó zaklatásokra szolgálnának alkalmul, mi károsan csökkentené az országos pénztárt. Ő tehát a sajátítási záradék visszaállítását kíváná, 's keserűen szemére lobbogatta Russellnek e napi gyáva magaviseletét, melyet szerinte nem hagyand a ház visszatorlás nélkül. Ha pedig erre nem állna a ház inkább egészen elmellőztetni kíváná az irlandi tizedkérdést a hatósági törvényjavaslatával együtt, hogyszem illy törvényes semmi még nagyobb inségbe taszítsa az országot. Peel egyenesen nem támadá ugyan meg a' ministeri indítványt, de folyvást megmutatni törekvék saját indítványa czélszerűségét; egyébiránt nyilványítá, miszerint ő nem fogja ugyan ostromlani a' ministeri határozatot, de minden esetre némi módosításokat hozand indítványba, mi helyt a' határozat, mint törvényjavaslat, jelenend meg a' házban. Harvey sajnosnak mondá, hogy öt év mulva csak illy nyomoru sikert tudának kívíni Anglia és Irland képviselői, melyre az irlandiak így fognak szólni: „Elvesszük ugyan pénzeteket, de nem elégszünk meg vele.“ Ha az országnak pénzfölöslege van, jobban is használhatná azt Irlandban. O' Brien a' ministeri indítvány mellett nyilatkozék, melyet a' londoni radical Grote határozatosan ostromla. Peel mostani helyzete, mondá többi közt, valóban győzelemre mutat, mert a' ministerség most épen olly elv mellett küzd, mely miatt 1835ben az ő ministersége eloszlanivala kénytelen. (Hangos tetszés a' tory részről.) A' most indítványozott pénzadás nem mozdíthat elő jó célt, már csak azon tekintetből sem, mivel csekélysege miatt alaposan teljességgel nem segíthet a' bajon. A' tizedkérdés a' sajátítási törvényezikki záradék eltörlesztése után haszontalan, a' pénzadás hozzájárultával pedig káros. Russell nem vélt semmi böcsstelenséget találhatni azon törekvésben, mely szerint annyi hasztalanul eltöltött idő után minden áron szándék tuljutni e' fontos és már annyi vitára alkalmat nyújtott kérdésnek végképi elhatározásán. Ezután saját indítványa elsősegét iparkodék bebizonyítani Peelé fölött 's végre határozott hangon ilyen nyilatkozék: „Nincs szándékom e' házban vagy a' másikkal hosszítani a' vitát, kivevén, ha látnám, hogy a' csatahosszításból haszon háramolhatik az ügyre. Első kötelessége minden ministernek tekintettel lenni az ország állapotjára, 's e' kötelességet teljesítvén, szükség esetén még személyes vádak is kénytelen eltérni a' minister.“ (Halljuk! Halljuk!) R. Inglis támogatá a' ministeri indítványt; Warburton pedig gáncsolá 's egészen eltörleszteni ajánlá a' tizedrendszer Irlandban, 's a' papságot az országos pénztárból fizettetni. (O! O! a' tory padokon.) Most a' hadminister, Howik, szólott: A' tizedrendszerrel ellenkezés Irlandban nem annak begyűjtési módját illeti, hanem onnan származik, mivel a' nép nagyobb része olly egyházat kénytelen gyámolítani, melynek nem követit tanjait. Ő ez előtt 50 ezer font sterlinget közhasznú tárgyak előmozdítására szándékozék lerovatni a' tizedből, de most már látja, miszerint e' sajátítás még koránsem képes lecsökkenteni az irlandiak elégtelenségét. Ő látja, hogy nem sokára fontosabb kérdés kerülend szőnyegre, t. i. legyen e' tovább is uralkadó a' protestans egyház Irlandban? (Halljuk! Halljuk! Halljuk! 's hangos tetszés O' Connellül.) Ő (Howik) tehát csupán azért támogatja a' ministeri határozatot, mivel tudja, hogy az által minél előbb megújuland e' fontos kérdés. (Halljuk!) Hawes fonaknak nyilványítá az illy politikát, t. i. csupán azért lökni ki pénzt, hogy a' kérdés újabb eldöntés végett ismét szőnyegre kerüljön, 's nem tartá erkölcsös tetteket, ha az irlandiak elfogadnak a' pénzt 's mégis folytatnak az izgatást. Ha ez utóbbiról lemondani nem akarnak, tehát mondják világosan: „Nem kell pénzetek, de egyházatoknak többé egy shillinget sem adunk.“ Végre O' Connell mondá ki véleményét, szólván: „Nem az irlandi nép az, mely föntartását kívánja a' protestans egyháznak Irlandban. Az angol nép akarja ezt. Tökéletes ellenzést az egész törvényjavaslatra nézve nem tudnék esudálni, de illy részletes makrancoskodást nem képes fölfogni eszem. Félre kell az egész törvényjavaslatot vetni, vagy pedig e' záradékkal elfogadni, melyért csupán azért szavazok, mivel egyezkedést ohajtok, noha egyébiránt e' próbától kedvező sikert nem vélek várhatni.“ Szavazásra kerülvén a' dolog, a' ministeriek 170 szóval 61 ellen győztek. — A' Temps pöréről következőleg nyilatkoznak a' londoni lapok, (különösen pedig a' M. Chronicle): A' rendőri bíróság csak a' legesekélyebb büntetésre ítélte ugyan a' vádlottat, egy hónapi fogságra és 500 frank bírságra; de még e' büntetés is szőnyűék telenség olly említést is alig érdemlő csekély botlásért. Ki Parist ismeri, tudja, miszerint ott politikai titok nem létezhet, 's hogy a' követkamrai 's párszéki titkos üléseket rendszerint jobban ismeri a' közönség a' nyilványosaknál. Mi igen csekély szánakozást vagy rokonszenvet érzünk azon férfi iránt, kinek esztelen röpiratát nem érdemelt nyilványosságra ránczizgálák, csupán azért, hogy kétszer tetteleg alkalmazhassák a' szeptemberi törvényeket. Laity és Napoleon Lajos örültek, kik szerencsések valának magoknál okosabb férfakat vezethetni tévutra. Ha a' szeptemberi törvényeket valamely tekintetből, minden zsarnokságuk mellett, csakugyan védhetni, ugy azt csak akkor tehetni, midőn azokat éles és súlyos kardgyanánt tekintjük, mely remületterjesztés által hasznos lehet, de melyet kivonni csak ott kell, hol zendület és fejtelenség uralkodik. Itt azonban csupán azért mezteleníték meg e' zőrnűű fegyvert, hogy egy örültet megkorbácsoljanak vele, 's egy olly lapszerkesztőnek körmére koppantsanak, ki általánosan véve nem viseltetik ellenséges indulattal a' kormány iránt. Nem nagy dícsőséget hagyand maga után az olly ministerség, mely nagy dolgokban kiesiny 's csak kiesinyekben mutatkozik nagynek. — A' tory Standard ellenben így elmélkedik e' tárgyról: „Semmikép nem tudjuk maguknak megmagyarázni, mi vezethetné az egyébkint olly böles francia kormányt, illy esetben, minő a' Temps ügye, arra, hogy nyil

háboruba bocsátkozzék a' sajtóval; olly háboruba, melyből még senki nem menekheték meg ép bőrrel, 's mely mindig a' legmagasb helyzetűekre nézve szokott legveszélyesb lenni. Nincs károsabb öncsalatás annál, mely véli, hogy a' sajtót pörrel ellenőrség korláti közé szoríthatni. Nincs kormányférfi, kit a' sajtó nem képes tönkre zuzni, még pedig olly finom szerkezetű czikkével, hogy azokból a' legfinomabb elme sem képes anyagot pörre kiszemelni; mutassa bár ki a' közönségnek, hogy fél a' bíralattól, 's a' sajtó azonnal jogosítva lesz minden módon üldözésre. Az ijesztési rendszer, mely ellenőrkdödni törekvék a' sajtó fölött, 's korlátozni a' sajtószabadságot, még soha nem mehetett semmire. Csak két biztos uton haladhatni: vagy egészen el kell nyomni a' sajtót, vagy pedig egészen reá bízni, hogy tehetsége szerint küzdje ki magának helyét a' közönséges népvéleményben.“ — Nyugatindiai hírek naponkint valóbszínűvé kezdik tenni azon reményt, hogy f. évi aug. Isején már valamennyi fekete rabszolga szabad leend. Legközelebb st. Thomas, Grenada és Trinidadban határozák el a' rabszolgaság fölszabadítását, miről Glenelg azonnal hivatalos je lentést tön a' felsőházban. Jamaikában, az evangeliumot idegen országokban terjesztő társulat birtokiban, már april 30ikán tökéletes szabadságot nyert valamennyi fekete rabszolga. — A' tory sajtó kifogyván minden tárgyból, mellyről epéskedhetne a' kormány ellen, most végre a' koronázáskor kinevezett új baroneteket rázza gunyrostáján, valamint előbb az új peerekkel cselekvék. Általánosan egy új baronettel sincsenek megelégtülve a' toryk, 's csupán Herschelről nyilatkoznak némi kimélettel, tudományi tekintetből. —

A' Sun azon száma, melyben arany bőfükkel írta le Viktória királyné koronázási ünnepélyét, 1,464,000 pgő forintba került, 's a' költséget még sem hozá be egészen, noha eddig már 225 ezer példányt adott el belőle a' szerkesztőség. — Irland mostani helyzetéről a' M. Chronicle ezt írja: „A' toryk képei Irlandról élénkül emlékeztetők Tuner lángoló tájféstvényire. Az ország magosra lobogó lángokban áll a' regényes szellemű torik esetje szerint; de szerencsére e' lángok csak az ő lázbeteg fejükben égnek, mert a' most bezárt rendes törvényszék jegyzőkönyvéből kiviláglik, hogy a' gonosztettek száma Irlandban tetemesül csökkent. Csupán Longford grófságban történtek némi rendzavarok; de ezeket is csak a' tory földesurak példátlan kegyetlenségének tulajdoníthatni, kik a' szegény kath. bérlő családokat egymásután elűzik jószágaikról 's kétségbeesésre kényszerítik a' szerencsétleneket.“ — Belga lapok szerint az angol tengeri erő napról napra félelmesb lesz, mivel a' kormány folytonosan vásárolgat új találmányokat, mellyek néhány pillanat alatt egész roppant hajóhadakat megsemmíthni képesek. —

Franciaország.

Paris, jul. 22kén: A' belgák királyához Limburg, Luxenburg, és Brabant tartományi tanácsa kérelmet nyujta be a' belga birtok esonkítatlan föntartása iránt. — Dussac községben, Exideuil mellett, zendület üte ki szabadtékos padok feltörése miatt a' szentegyházban. A' rombolókat becsukatá a' rendőrség, 's az egész környékbeli pórság fölkel megszabadításukra, és csak fegyveres erő használatával leheté helyre állítani a' esőndet. — Quiroga Viktória kisassz., leánya a' hasonnevű spanyol tábornoknak, egyik parisi színpadon, mint dalszínésznő, szándékozik föllépni. Hangját Malibran 's Grisiéhez mondják hasonlíttani. — Talleyrand hg könyvtárát már eladák, 's közönségesen esudalkoznak, hogy könyvei sem tartalomra, sem számsra nézve nem nevezetesek. Az egész gyűjtemény alig ment 3 ezer kötetre, 's ezek közt is számos röpirat és zsebkönyv; való azonban, hogy a' restauratio után tetemes könyvmennyiséget eladatott a' hg Londonban. Egyébiránt a' legsilányabb könyv is igen jó áron kelt el, különösen pedig azon misemondó könyv, melyet a' hg st Sulpiceban használt. — Tagadhatlanul igen különös tünemény, hogy a' francia sajtó most egyszerre erőszakkal hadministerré szeretné tenni Soult tábornagyot. Azonban könnyen kitanulhatni valódi okát a' sajtó e' váratlan mozgalminak. Megbuktatni szándék a' mostani ministerséget, 's vele egyszersmind a' fenálló kormányrendszert, a' császársági tábornagy által. Azon lapok, mellyek hajdan legdühösebben korholák az agg vitét, most leghatalmasabbul trombitálják dícséretét, azok, kik lyoni hóhérmak, hadministerségi uszorásnak, 's jó ég tudja, még minek nevezeték a' tábornagyot, most egyszerre engedékenyek kezdenek lenni, a' hg azelőtt kürtölt roszaságaról mélyen hallgatnak, 's faltörő kos gyanánt használják londoni pompázását, mellyel a' mostani ministerség kapuját szándékuk berombolni. Felsőbb helyen azonban elhatározott akarat látszik mutatkozni a' tábornagnak a' ministerségből kizárására. Csupán a' jour. des Débats küzd még a' főnálló ministerség mellett, de naponkint lankadóbb sükerrel, a' többi ellenben folyvást legundokább vadakkal terheli, különösen pedig Bernardot üldö i, ki egyébiránt szorgalmas dolgozó és igen böcsületes ember, 's ez üldözés lényegesen csupán ebben alapszik: Bernard segéde a' királynak, 's mint illyen föltétlenül hibe és nem túri el a' biztosí vagy szállítási uszoráskodásokat, mik Soult ministersége idejében napirenden valának, 's minden csalfa nyereszkdőnek ajtót nyitának a' nemzet kárán meggazdagulásra. Így forgatnak itt el minden viszonyt. A' pártok keveset gondolnak a' joggal, de annál többet saját hasznukról és terveikről. A' lapok nagyobb részire kitűnő hatással bír Soult, családi összeköttetései következtében. Parisba érkezte bizonyosan fényes diadalünnep leend, 's csupán azért, mivel ohajtott eszköznek tekintik őt a' pártok. Mint név tagadhatlanul sokat nyert a' tábornagy Londonban tartózkodása által, de tehetségit már rég eléggé ismerik. Végre ő minden tekintetben igen korosult, de valamint maga, ugy családja is rendkívüli vagyonnal bír, politikai hullámzatokban pedig van-e jobb evező a' pénznel? —

Paris, jul. 24kén: A' király körlevelet intéze az érsek 's püspökökhez, mellyben fölszólítja, hogy a' dícső júliusi napokban elestekért nyilványos imádságokat tartsanak. — A' politikában szokatlan tespedés ural

kodik, mely, némely jó értesült állítása szerint, csak akkor fog bizonyos elhatározottsággal egyik vagy másik részre hajlani, ha Orleans hgnőfiát szüend. Ez esetben szilárdabb léptekkel szándékozik utját követni Lajos Fülöp. — Soult tábornagy parancsot kapott Parisba visszatérésre, 's hadminiszterre kinevezetésén többé nem igen kételkedhetni. Jelenléte szükséges, hogy neve nagyságát 's katonai érdemeit használni lehessen több úrsereg fölállítására a Rajnán, Alpeseiken és belga határszéleken. — Jul. 21én Vincennesben Orleans, Nemours és Joinville hgek jelenléteiben katonai gyakorlatok tartottak. Lajos Fülöp is megjelenni szándékozik e gyakorlatokon, de, hír szerint, némely gyamus személy ott lappongása miatt, nem bírt elég bátorsággal szándéka teljesítésére. —

Németország.

A' muszka czár jul. 19kén este kívánt egészségben megérkezék Töplitzbe. — Drezdai julius 17ediki hírek szerint a' muszka czár és czárné regg. 7 órakor érkezének ide 's az orosz követségi laknál szállottak meg. — A' hannoverai király jul. 7kén a' városkivüli téren a' pattantyuság fölött szemlét tartá jul. 8án pedig Waterlootéren a' székvárosban tanyázó gyalog 's lovas csapatok fölött. — 1837ki összeírás szerint az egész porosz birodalomban, Neufchatel hgséget kivéve, a' népség 14,098,125 ide értvén a' katonaságot is. Ebből a' porosz tartományokra 2,152,873, Posenre 1,169,706, Brandenburgra 1,741,411, Pomerániára 990,285, Sziléziára 2,679,473, Szászországra 1,564,187, Westphaliára 1,326,467 rajnamelléki tartományokra 2,473,723 lélek jut; legnépesebbek a' rajnamelléki tartományok, itt minden négyszög mérföldre 5078 személy esik; 1813tul a' népség száma 3,713,094gyel szaporodott a' porosz birodalomban. — Augsburgban Stark kanonok kertében most egy indiai jucca gloriosa virít, 84 fehér, sárga és kékes harangoeskákkal három láb 's két ujnji magasságú pompás pyramison. — Az orosz trónörököszt jul. 17re várak Hannovera városba, már 16kán Cellebe érkezék.

A' hamburgi kikötőben egy, Montevideoba vitorlázandó, hajó horgonyoz; e' hajóra egy itteni kereskedő ház nyilvános lapokban német kivándorlókat keresgél; tanult földészek 's építészek mindenek fölött elsőszéggel bírnak; feltétül kívánatik azonban, miszerint jó magokviseletűkről 's arról, hogy kormányuknak semmi kötelezéssel nem tartoznak, bizonyítványt kell előmutatniok. — A' sziléziai separatisták folyvást Hamburgban mulatnak, mert az őket Amerikába viendő hajó még nem készült el egészen. — Fürstenau városban, Osnabrück kerületben, jul. 18kán gondatlanságból támadt tűz által 43 lakház 20 melléképülettel lón áldozat; a' lángok hirtelen terjedte miatt a' lakosok vagyona nagyobb részint oda égett; emberhalál nem történt. — A' würzburgi theologiai kar tanulóji jul. 20kán Stahl tr szeretett tanítójoknak „Veritas parit amorem“ felirású czüst billikomot nyújtanak hálafelelül bokros érdemeiért 's Giessenbe hivatása el nem fogadásáért. Jul. 21kén nyert orvosi tanárságot a' würzburgi egyetemnél Anastasios Demetriades nevű görög Philippopolisból, Törökországban, 's legkülönösebb az, mi, Bécsét kivéve, Németországban tan egyik egyetemnél sem történt, hogy e' tanári vita új görög nyelven is folyt. — M. m. Frankfurtban sept. 27étől 30áig üszí-virág és gyümölcs-kiállítás menend véghez jutalom-osztással. —

Posen, jul. 19kén: Miután Dünin érsek a' világi hatóságoktól ismételve felszólított a' vegyes házasságok ügyében megyebeli lelkészihez bocsátott rendelete visszavételére, 's többször oda nyilatkozék, miszerint april. 20ki nyilatkozványa mellett változatlanul megmarad, sőt a' főltséghez irt közvetlen előterjesztésében nyíltan kimondá, hogy ő nem személyes ügyben, hanem fontos egyházi érdekekben munkás, melynek ellátására Krisztus nem világi uralkodókat, hanem apostolokat rendelt; — ennek következtében a' király sajátkezűleg irt levelében kijelenté, hogy az érsek előterjesztése méltatlan nyelven van írva 's parancs van adva ki ellene fenytő perkezésre. E' legfensőbb parancs következtében jul 9kén a' tartományi főtörvényszék két küldöttje jelent meg az érseki palotában Duninnal az illető egyezkedés végett; Dunin azonban legnagyobb elhatározottsággal oda nyilatkozék, miszerint ő már irt a' főltség ministerihez, hogy a' világi hatóságot, mely itt még azonkivül párt is, ez ügyben nem ismerheti meg jogszerűnek, hanem az egyházi rend privilegium forrájára hivatkozik. Ennek következtében a' főtörvényszéki küldöttek előtt nyilvánítá, miszerint az érintett ügyben velök szót sem fog váltani; azon ellenvetésre, hogy ily makacszkodás által személyes szabadságát kockáztatja, válaszola, miszerint az rá nézve semmi ok, és ez alapos meggyőződésül nem képes őt elmozdítani. Kérék továbbá az érseket e' nyilatkozványinak írásba tétele 's aláírása végett, ezt azonban megtagadá.

Hollandia.

Éjszaki-németalföld népessége 1837 jan. 1jén 2,557,522 lélek volt (1830 jan. 1jén pedig 2,427,206 lélek). Vallásra nézve 1,518,700 reform.; 877,674 kathol.; 55,400 luth.; 32,700 mennonita; 12,300 ó-luth.; 5 ezer remonstrans; 4,950 jansenista; 3,500 görög, episcopalis, herrnhuter 's a' t. 47,323 zsidó, 's ebből mintegy 3,650 portugál. A' múlt század kezdetén éjszaki-németalföld 2,161,000 lelket számlált, 's ebből 1,500,000 reform. volt.

Handelsblad jul. 17érül írja Londonbul, miszerint a' tanács julius 23kán első gyűlését tartandja; a' nagy hatalmak érzelmei azonban nyíltak 's Belgiumnak engednie kell. Londonban Leopold királyra neheztelnek, mert alattvalóit idővel engedelkenysége által ellenállásukban megerősíté. A' hollandi udvar iránt azonban az érzelmeik főleg azért kedvezők; mert Vilmos király Belgium függetlenségét — ha t. i. kötelezésinek eleget teend — és királyja felsőségét kész nemcsak megismerni, hanem vele szomszédi barátságban 's békében élni. —

Törökország.

Konstantinápoly, jul. 4kén: A' hajóereg 5 sorhajón, két fregáton, 4 briggen 's goletten 's egy gőzösön tegnapelőtt a' földközi tengerre szállott Ahmed Fewzi basa főhajóvezér parancsnoksága alatt; 5 ezer gyalogság volt e' hajókon. Roussin hajóvezér, ki a' portának nem igen sokat látszik hinni, Gallois hajóvezérnek parancsot küldé a' török hajóereg szemeltartása iránt. — A' francia hajóereg, mely Alexandriából vitorláza el, Smyrnába érkezék jun. Skán 's e' hó 1jén szándékozik a' dardanelláknál áthajózni. — Az utolsó napokban két, párnappal óta érkezett, belga ifju 's két szép és könnyelmű konstantinápolyi néuber közötti szerelmi kaland nagy botrányra szolgált alkalmul Therapia helységben. — Mihrimah hgnő, a' szultán 2ik leánya, Said seraskier basa neje, jul. 2kán meghalálozott, hült tetemeit Mehmed szultán fiabíjába (mausoleumbába) takaríták el; e' vesztés a' szultánt mély gyászba borítá. — Az angol máltai consulság alexandriai gőzös által jun. 17rül ez utóbbi városbul azon hírt vevé, miszerint Mehemed Ali függetlenségét nyilvánítá, ez ugyan valósulásra vár még; annyi azonban igaz, hogy M. Ali az ott lakozó négy európai hatalom képviselőit egyenkint fölszólítgatá ez ügy iránt, de mindenütt kedvetlen választ nyere; mi kevésbé meghűté őt. Békés utoni függetlensége kivívására M. Ali a' consulokhoz intézett írományában az évenkénti adó helyett 16 millió piastert ajánla. —

Poroszország.

Sz. pétervári jul. 11ki irat szerint e' város nemcsak kiterjedésben, hanem szép 's meglepő épületekben is halad évenként előbbre. Új házak emelkednek a' régiek helyett, az üres telkeken pedig a' legpompás épületek nyulnak ég felé. — Sandomirban, Lengyelországban, Prondzinski tábornok, ki a' zendületkor Skrzynecki alatt a' lengyel sereg tábornokkari főnöke volt, meghalt. —

Pétervár, jul. 4kén: Azon tudósítás, melyet a' nyilvános oktatási miniszter 1837rül a' czárnak benyújtott, a' legörvendetesebb következményeket igéri 's a' nevelési rendszer tagadhatlan előhaladtát tanúsítja; czelszerű létegetése miatt évenként több tanuló látogatja meg az intézeteket, melylyek napról napra szaporodnak. Főleg jótékony hatása az 1835ki törvény az egyetemek újdon alakítása tárgyában 's az 1828ki iskolák fölállítását parancsoló szabály. A' pétervári egyetem 73 tisztviselő 's tanító 's 385 tanulót számlál, ezenkül a' pétervári iskolai kerület bír 9 gymnasiummal, 50 kerületi, 99 lelkészi iskolával, összesen 913 tanítóval, hová 92 magányiskola járul, e' kerületben a' tanulók száma 12 ezret felülhalad. A' moszkvai egyetemben 96 tanító 's tisztviselő és 611 tanuló volt 's az egész iskolai kerületben ezek száma 17 ezer 's így a' többi egyetemnél és igen szépen nő évről évre a' tanítók és tanulók száma, minek a' művelődés baráti eléggé nem örvendhetnek.

Görögország.

Athene, jul. 12kén: A' már rég javaslatba hozott költséggazdálkodás foganatba vételét kir. leiratok teszik közhírül. Így a' jul. 4ki leirat a' 30 kormányzóságot 24re 's a' 18 alkotmányzóságot 7re olvasztá, mi által nemcsak a' 17 kormányzó fizetését gazdálkodják meg, hanem, noha a' kormányzók hatásköre ezután nagyobb, fizetésüket mégis tetemesül csökkenték. Egy másik leirat a' gyalogság és lovasság új rendezetéről szól; ugyanis a' 8 gyalog osztalet 5re 's ebből 3 sor 's 2 vadász osztalet leend, 's a' 6 lovas zászlóaljat 4re csökkenték; a' többi csapat új rendezetéről nem sokára megjelenend a' kir. leirat; a' szabadsági rendszer (a' katonáknál) is új alakot öltend, csak annyi fog szolgáltatételre meghagyatni, mennyi elkerülhetlenül szükséges, a' többi haza küldetik, hol minden zsold nélkül művelhetik szabadságidejök alatt földjököt; ez által azon haszon háromlik a' statusra, hogy katonai erőgyengítés nélkül, a' sereg költsége tetemesül csökken. Továbbá egy kir. leirat a' biztosságot nevez ki a' felalítandó nemzeti bank törvényjavaslata vizsgálatára. Illy és hasonló intézkedések által a' nép jóléte szembetűnőleg növekszik, 's napról napra kedvesebbül élte azon kormány, mely illyes intézetek valósításán egész erővel fáradoz. —

Olaszország.

A' nápolyi kormánylap jul. 13árul azon határozatot közli, miszerint a' király a' ministeri tanácsban Nápolytul Portici és innen Castellamare felé vezető két vasúttágra engedélyt adott. A' vállalkozó Bayard; az e' vasútvonalban eső földbirtokosok a' király rendelete következtében felszólítatnak, hogy 16 nap alatt becsültessek meg ahoz érték által a' vasútvonalban eső földeiket 's egyezkedjenek a' vállalkozóval; mit ha elmulasztanak az illető birtokosok, ugy az e' végre kirendelt személyek teljesítendik azt. — A' római inquisitio eltölté Lamennais „Le livre du peuple“ című könyvét is — Több nagy család elhagyja most Romát a' majlandi koronázáson jelen lehetőség végett. A' melegség itt jul. közepén 30 foknyi volt árnyékban. —

Gabonaár. Vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó garas.

	buza	készér	rozsa	árpa	zab	kukuricza	köles
Jul. 20án Temesvár . . .	64-49	35	29	48	25	35	23
„ 20án Szeged . . .	60-50	30-30	—	40	20	35	30
„ 20án Arad . . .	60	38	30	48	20	30	30
„ 21én „ . . .	61	39	32	49	20	30	30
„ 21én Körnád . . .	—	—	70-64	64-60	44-38	—	—
„ 23án Ungvár . . .	105-101	95	92	60-55	54-50	40-36	30
„ 24án Debreczen . . .	70-60	50	33	30-20	24	20	23
„ 28án Komárom . . .	81-75	73	60	44	39	44	40
„ 28án Szeged . . .	55-50	40-35	—	32	30	32	40
aug. 3kán Pest . . .	140-100	90-80	—	76	58-45	50-44	74-65